

СЕКЦІЯ 4
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ.
ФІНАНСОВЕ ПРАВО. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

НАУКОВИЙ ГУРТОК
КАФЕДРИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ
ФАКУЛЬТЕТУ № 3

УДК 342.951:351.743(477)

Віталій Олегович НАЙДА,
курсант групи Ф1-203 ХНУВС

*Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності поліції
факультету № 3 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент Іванцов В. О.*

**ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ЗАЛУЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ
УКРАЇНИ ДО ПІДТРИМАННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ**

Не дивлячись на те, що Національна гвардія України (НГ України) має статус військового формування, правоохоронні функції становлять основні напрями її діяльності. Такий висновок є цілком виправданим хоча б з огляду на окреслене законом поняття, призначення та завдання Національної гвардії (ст. 1 Закону України «Про Національну гвардію України»).

До сфери компетенції щодо підтримання публічної безпеки і порядку¹, зокрема, можна віднести такі окреслені законом функції НГ України: охорона громадського порядку, забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян; участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку під час проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій та інших масових заходів, що створюють небезпеку для життя та здоров'я громадян участь у припиненні масових заворушень (п. 2, 3, 11 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Національну гвардію України»).

Більше того, НГ України відповідно до покладених на неї законом завдань та функцій зобов'язана, зокрема: брати участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку, у тому числі під час проведення зборів, мітингів, вуличних походів, демонстрацій, інших масових заходів; вживати заходів, спрямованих на запобігання, виявлення кримінальних (адміністративних) правопорушень; вживати заходів щодо затримання осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення; протидіяти масовим заворушенням (п. 2, 3, 10, 17 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про Національну гвардію України»).

Описані законодавчі положення втілюються у практичну діяльність завдяки механізму організації взаємодії НГ України та Національної поліції (НП) у сфері забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку окресленому Порядком, затвердженим наказом МВС України від 10.08.2016 № 773. Так, взаємодія між НГ України та НП здійснюється в межах, визначених законодавством, у тому числі зазначеним Порядком, шляхом: спільного патрулювання нарядами вулиць, площ, парків, скверів, вокзалів, аеропортів, морських та річкових портів, інших публічних (громадських) місць; забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку під час проведення зборів, мітингів, вуличних походів, демонстрацій, інших масових та спортивних заходів, а також під час заходів у публічних (громадських) місцях за участю осіб, щодо яких здійснюється державна охорона; проведення спільних заходів з метою стабілізації оперативної обстановки в разі її загострення в межах території однієї чи декількох адміністративно-територіальних одиниць.

Разом з тим, аналіз адміністративно-правових засад залучення НГ України до підтримання публічної безпеки і порядку дає підстави стверджувати, що останні можуть бути охарактеризовані низкою проблем нормативно-правового та організаційного характеру.

1. Відповідно до положень п. 1 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про Національну гвардію України» військовослужбовці НГ України у разі залучення до виконання завдань з охорони громадського порядку мають право здійснювати превентивні та поліцейські заходи примусу відповідно до Закону України «Про Національну поліцію».

Виходячи з того, що ст. 13 Закону України «Про Національну гвардію України» закріплено загальний перелік прав НГ України (у тому числі ті з них, що мають банкетний порядок застосування), окремої уваги заслуговують положення п. 2, 3, 4, 7 ст. 13 та ст.ст. 15-18 даного закону, які фактично дублюють за змістом підстави реалізації поліцейських заходів. Тобто низка прав НГ України, передбачених Законом України «Про Національну гвардію України», які не можуть використовуватися при підтриманні публічної безпеки і порядку (військовослужбовці НГ України мають керуватися правилами реалізації поліцейських заходів), можуть бути цілком використані при реалізації відповідних функцій НГ України.

2. Продовжуючи викладене, серед недоліків нормативно-правових аспектів залучення НГ України до підтримання публічної безпеки і порядку, можна відзначити інший підхід щодо техніко-юридичного визначення термінів та окреслення переліку підстав застосування прав Національної гвардії у порівнянні з поліцейськими заходами. Прикладом цього слугує порівняння ст. 16 Закону України «Про Національну гвардію України» і ст. 44 Закону України «Про Національну поліцію» щодо застосування фізичної сили (заходів фізичного впливу) та ст. 17 Закону України «Про Національну гвардію

¹ У межах даного дослідження ми не торкаємось питання дискусії стосовно змісту та правил вживання термінів «громадський порядок» і «громадська безпека» та відповідно «публічний порядок» і «публічна безпека», а використовуємо їх у якості взаємозамінних понять, слідуючи змісту та правилам їх вживання (використання) відповідно до положень конкретних нормативно-правових актів.

України» і ст. 45 Закону України «Про Національну поліцію» стосовно – спеціальних засобів. Тобто одні й ті ж самі заходи в різних послідовності, з різним підходом щодо викладення зустрічаються у двох різних нормативно-правових актах.

Описані проблеми, очевидно, не ліпшим чином позначаються на правозастосовній діяльності військовослужбовців НГ України при підтриманні публічної безпеки і порядку.

3. Правила реалізації поліцейського заходу «обмеження пересування особи» (ст. 37 Закону України «Про Національну поліцію») викладені у якості відсилочної норми, згідно якої затримання особи здійснюється на підставах, у порядку та на строки, визначені, зокрема, Кодексом України про адміністративні правопорушення (КУпАП). Статтею 262 КУпАП передбачено конкретних суб'єктів, які уповноважені застосовувати адміністративне затримання. Проте НГ України до таких органів не віднесені.

4. Одним із аспектів реформування органів внутрішніх справ України була необхідність забезпечення належного рівня ідентифікації представників правоохоронних органів під час реалізації ними своїх повноважень. У результаті на односторонній поліцейський розміщується нагрудний знак із чітким зазначенням його спеціального жетона (ч. 3 ст. 20 Закону України «Про Національну поліцію»). В свою чергу аналогічних вимог по відношенню до військовослужбовців НГ України законодавством не передбачено.

Отже, дієвість військовослужбовців у сучасних умовах багато в чому залежить від вирішення проблем нормативно-правового регулювання, а саме: усунення суперечностей в тих актах, що регулюють правовий статус НГ України та її взаємодію з НП; формування зрозумілого для військовослужбовців підходу до реалізації наданих їм прав, особливо що стосуються застосування фізичної сили (заходів фізичного впливу), спеціальних засобів та вогнепальної зброї.

З організаційної точки зору удосконалення адміністративно-правових засад залучення НГ України до підтримання публічної безпеки і порядку потребує посилити правову підготовку службовців НГ України, зокрема, у сфері адміністративного права та процесу, а також тактичну та спеціальну підготовку в умовах взаємодії з цивільними особами, здійснення відповідних заходів відносно них. Тільки в умовах засвоєння необхідних знань, а також створення необхідної матеріальної бази, зокрема, спорядження службовців НГ України засобами зовнішньої ідентифікації (спеціальними жетонами тощо) можливо досягнути законності та ефективності підрозділів НГ України при підтриманні публічної безпеки і порядку.

Одержано 17.04.2018

УДК 342.9

Владислав Андрійович СЕМІНАХІН,

курсант групи Ф4-101 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності поліції

факультету № 3 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент Панова О. О.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Події, які відбуваються у сучасному суспільстві, насамперед, Революції гідності, анексія АР Крим Російською Федерацією, проведення антитерористичної операції на сході країни, перспектива членства України у ЄС – вимагають суттєвих змін, насамперед, у правоохоронній сфері, зокрема побудову дієвого механізму виявлення, попередження і розкриття злочинів. Саме таким органом, вбачається, повинен стати Державне бюро розслідувань.

Так, на сьогодні, Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

Отже, спираючись на вищевикладене, можемо зробити висновок про те, що правовий статус Державного бюро розслідувань, як суб'єкта здійснення правоохоронної діяльності це визначене нормами адміністративного права юридичне становище даного органу влади у механізмі держави та системі суспільних відносин. Як правило правовий статус суб'єкта асоціюють із сукупністю його прав та обов'язків, утім такий підхід, на нашу думку, занадто вузький, адже вони (тобто права та обов'язки), хоча й складають серцевину (ядро) правового статусу, втім далеко не єдині аспекти, що впливають на визначення юридичного становища суб'єкта, особливо коли йдеться про орган державної влади. Тому вважаємо, що сутнісний зміст правового становища Державного бюро розслідувань, як власне кажучи і будь-якого іншого органу влади, проявляється у цілях, завданнях та принципах діяльності даного органу, у тих можливостях, якими він користується, реалізуючи своє функціональне призначення, та обов'язках, які на нього покладаються. Тобто кожен з аспектів організації та функціонування Державного бюро розслідувань, що має юридично значущий характер, і, відповідно, у зв'язку із цим врегульований нормами права, зокрема його адміністративної галузі, являє собою елемент її правового статусу.

Одержано 17.04.2018

УДК 342.9

Іван Олександрович ДАНИЛЕВСЬКИЙ,

слухач магістратури групи Ф3-101м ХНУВС

Науковий керівник: професор кафедри адміністративної діяльності поліції

факультету № 3 ХНУВС доктор юридичних наук, доцент Шатрова С. О.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Вельми актуальним є питання визначення сутності, особливостей та науково обґрунтованого поняття «запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції», що є необхідною складовою антикорупційної політики держави, ефективність якої є запорукою належного виконання працівниками Національної поліції своїх повноважень щодо